

**แนวทางการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**

**A Guideline for the Management of the Scholarly Works of Faculty Members for the
Central Library, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang**

สุกัญญา ตวนกู¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การผลิต การเผยแพร่ การใช้ประโยชน์ และปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ (2) สภาพและปัญหาในการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจการผลิต การเผยแพร่ การใช้ประโยชน์ และปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ โดยมีขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากบรรณารักษ์ของสำนักหอสมุดกลาง จำนวน 8 คน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา จัดกลุ่มข้อมูล และนำเสนอเป็นความเรียง ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาใช้สร้างแนวทางการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์สำหรับสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำสำคัญ: การจัดการผลงานทางวิชาการ การใช้สารสนเทศ หอสมุดมหาวิทยาลัย

¹ นักศึกษาปริญญาโท, หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

Abstract

This research paper had two objectives: (1) To study the production, distribution, use and concurrent problems in the use of scholarly works by faculty members at King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang (KMITL); (2) To examine the situation and problems in the management of the scholarly works at the Central Library, KMITL.

A questionnaire was used to collect data from 181 faculty members concerning the production, distribution, use and concurrent problems in the use of scholarly works. Using techniques of descriptive statistics, the data collected were analyzed in terms of frequency and percentage. A structured interview was used to collect data from 8 librarians about the situation and problems in the management of the scholarly works at the Central Library. A content analysis technique was used to analyze the interview data which were subsequently categorized and presented in descriptive form. The research results were used to construct a guideline for the management of the scholarly works of faculty members for the Central Library, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

Keywords: scholarly works management, use of information, university library

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปริญญาตรีขึ้นไป โดยมีภารกิจหลักประกอบด้วยด้านต่างๆ ได้แก่ (1) ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามเป้าหมายที่สถาบันกำหนด (2) ส่งเสริมและสนับสนุนคณาจารย์ นักวิจัย บุคลากรให้มีสมรรถนะในการทำวิจัย (3) ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และ (4) ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา, 2554)

สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการยกย่องว่าก้าวหน้าและมีชื่อเสียงมักเป็นสถาบันที่มีผลงานด้านการค้นคว้าวิจัย (อุทัย บุญประเสริฐ, 2547, น. 1) เพราะการค้นคว้าวิจัยมีความสำคัญต่อการศึกษาตามหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในฐานะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การสื่อสารองค์ความรู้ในรูปผลงานทางวิชาการจึงมีความสำคัญ เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาวิจัยต่อเนื่องแล้ว การนำผลการวิจัยไปปฏิบัติยังนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ในสังคม (ชุติมา สัจจานันท์, 2552, น. 49)

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาต่าง ๆ และนโยบายทางการศึกษาของรัฐที่ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยทำวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ช่วยแก้ปัญหาสังคม ตลอดจนการสร้างนวัตกรรม ผลักดันให้คณาจารย์ต้องเขียนผลงานทางวิชาการกันมากขึ้น การขอตำแหน่งทางวิชาการจึงจำเป็นต้องมี ผลงานทางวิชาการเป็นภาคบังคับ และเมื่อคณาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการแล้ว ต้องเผยแพร่ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้มีการนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์

ห้องสมุดถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทต่อการจัดการผลงานทางวิชาการ เนื่องจากห้องสมุด มีหน้าที่ในการรวบรวม จัดเก็บ จัดระบบ เผยแพร่ ทรัพยากรสารสนเทศ รวมถึงผลงานทางวิชาการ ถึงแม้ว่า คณาจารย์ หรือนักวิจัย หรือภาควิชาจะมีช่องทางอื่นๆ ในการเผยแพร่งานวิจัย เช่น จัดทำเว็บไซต์ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงผลงานทางวิชาการ แต่ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมผลงานทุกชิ้น ฉะนั้น บรรณารักษ์ต้องตระหนักถึงวิธีที่มีประสิทธิภาพในการจัดการผลงานทางวิชาการให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงได้ง่าย และสะดวกทุกเวลา เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง (สมาน ลอยฟ้า, 2553, น. 134)

สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นหน่วยงาน ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บ จัดระบบ และเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย และการสร้างนวัตกรรม เป็นศูนย์กลางการให้บริการ สารสนเทศที่ทันสมัยของสถาบันโดยเปิดให้บริการแก่นักศึกษา คณาจารย์ ข้าราชการ พนักงาน และ เจ้าหน้าที่ของสถาบัน ตลอดจนบุคคลและหน่วยงานภายนอก (สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2548.)

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ จัดเป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง (ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนางานวิจัย งานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพมาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การเป็นสถาบันการศึกษาแห่งการวิจัย และสังคมนวัตกรรม (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง, 2554, น. 2)

จากวัตถุประสงค์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มุ่งเน้นการวิจัย เป็นภารกิจหลักที่สำคัญ เพื่อกระตุ้นให้คณาจารย์ได้สร้างผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพิ่ม มากขึ้น สถาบันฯ จึงได้มีทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยสถาบันฯ ให้แก่คณาจารย์ของสถาบันฯ (สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2554) นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้มีการผลิตตำราหรือ หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และบทความที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ระดับชาติและระดับนานาชาติ อีกด้วย ผลงานทางวิชาการดังกล่าวถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันฯ จำเป็นต้องมีการจัดการ ให้อย่างเป็นระบบ สถาบันฯ จึงได้มอบให้สำนักหอสมุดกลางเป็นหน่วยงานที่จัดการผลงานทางวิชาการ

ดังกล่าว อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าสำนักหอสมุดกลางยังไม่มีการจัดการผลงานทางวิชาการทุกประเภทให้เป็นศูนย์รวมโดยเฉพาะ รวมถึงยังไม่มีการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการผลิต การเผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จากผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
4. เพื่อนำเสนอแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำถามการวิจัย

1. คณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีการผลิต เผยแพร่ และใช้ประโยชน์ผลงานทางวิชาการอย่างไร
2. คณาจารย์มีปัญหาอะไรบ้างในการใช้ผลงานทางวิชาการจากสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีสภาพและปัญหาในการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์อย่างไร
4. ข้อเสนอแนะในการจัดการผลงานทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพมีแนวทางอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พนัสนิศา นันทะกาล (2557) ศึกษาเรื่อง *ความต้องการพัฒนาลังความรู้สถาบัน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี* นำเสนอผลการวิจัย 2 ส่วน คือ (1) สภาพปัจจุบันในการจัดการผลงานทางวิชาการ ผลการวิจัย

พบว่า 1) มหาวิทยาลัยมีนโยบายสนับสนุนงบประมาณสำหรับผลิตผลงานทางวิชาการ การทำวิจัย ผลิตตำรา 2) มหาวิทยาลัยดำเนินการเก็บรวบรวมผลงานทางวิชาการไว้ที่คณะ หน่วยงานที่ให้ทุนและ สำนักวิทยบริการ 3) มหาวิทยาลัยสนับสนุนทุนในการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ และให้รางวัลตอบแทนสำหรับอาจารย์และนักศึกษาที่มีการตีพิมพ์บทความ (2) ความต้องการพัฒนาค้นคว้าความรู้สถาบัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลงานทางวิชาการที่อาจารย์และ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องการให้จัดเก็บไว้ในคลังความรู้ ได้แก่ งานวิจัย 2) หน่วยงานที่อาจารย์และ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต้องการให้มีบทบาทในการพัฒนาค้นคว้าความรู้สถาบัน ได้แก่ สำนักวิทยบริการ ร่วมกับสำนักคอมพิวเตอร์ 3) ในการใช้ประโยชน์และการเผยแพร่ ต้องการให้กำหนดนโยบายที่ชัดเจน เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิ์ในการเข้าผลงานทางวิชาการระหว่างบุคคลภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย อุบลราชธานี

อนุรักษ์ อยู่วัง (2555) ศึกษาเรื่อง การจัดการคลังสถาบันในห้องสมุดมหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่า คลังสถาบันส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บและให้บริการผลงานทางวิชาการของประชาคม มหาวิทยาลัย และ เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของประชาคมมหาวิทยาลัย มีการกำหนด นโยบายแบบไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการคลังสถาบันในด้าน เทคโนโลยี ได้รับงบประมาณจากมหาวิทยาลัยต้นสังกัดโดยเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ นอกจากนั้น คลังสถาบันทุกแห่งมีฝ่าย/งานภายในเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการคลังสถาบัน จัดเก็บ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวิทยานิพนธ์ บทความวิชาการ บทความวิจัย และรายงานการวิจัย ใช้โปรแกรม ดิสเปซ (DSpace) ในการจัดการคลังสถาบัน ให้บริการผู้ใช้ทั้งสองกลุ่ม คือ ประชาคมมหาวิทยาลัย และ บุคคลทั่วไป คลังสถาบันทุกแห่งมีการประชาสัมพันธ์โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการแจ้งให้ทราบในกิจกรรม ปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาใหม่ และ การจัดทำประกาศบนเว็บไซต์ห้องสมุด คลังสถาบันส่วนใหญ่ประเมินผล การจัดการและการดำเนินงานคลังสถาบันโดยประเมินผลจากทั้งผู้ใช้บริการ และผู้ปฏิบัติงาน สำหรับปัญหา ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยประสบในการจัดการคลังสถาบัน พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยประสบปัญหา ในระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 คณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,043 คน (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2557, น. 87) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 17.35 ของจำนวนประชากร 1,043

คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 40, 45)

1.2 บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายหรือผู้แทนที่รับผิดชอบการจัดการผลงานทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันฯ จำนวน 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และฝ่ายบริการสารสนเทศ รวมทั้งสิ้นจำนวน 8 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลจากคณาจารย์ของสถาบันฯ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interview) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายหรือผู้แทนที่รับผิดชอบการจัดการผลงานทางวิชาการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ คณาจารย์ของสถาบันฯ โดยส่งแบบสอบถามไปยังคณะ/วิทยาลัย/วิทยาเขตที่คณาจารย์สังกัด และใช้แบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายหรือผู้แทนที่รับผิดชอบการจัดการผลงานทางวิชาการ ที่สังกัดฝ่ายจัดการทรัพยากรสารสนเทศ และฝ่ายบริการสารสนเทศ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)	ร้อยละ
อาจารย์	67	37.00
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	76	42.00
รองศาสตราจารย์	38	21.00
รวม	181	100

จากตาราง 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มากที่สุด จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาเป็นอาจารย์ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 และดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวน ($n = 181$)	ร้อยละ
คณะวิศวกรรมศาสตร์	76	42.00
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	12	6.60
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม	4	2.20
คณะวิทยาศาสตร์	14	7.70
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	16	8.80
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	7	3.90
คณะอุตสาหกรรมเกษตร	9	5.00
คณะการบริหารและจัดการ	8	4.40
วิทยาลัยนานาชาติ	5	2.80
วิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง	11	6.10
วิทยาลัยนวัตกรรมการผลิตขั้นสูง	7	3.90
วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์	12	6.60
รวม	181	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 รองลงมาสังกัดคณะเทคโนโลยีการเกษตรจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.80 สังกัดคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 สังกัดวิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์และสังกัดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 12 คน

คิดเป็นร้อยละ 6.60 และสังกัดวิทยาลัยนาโนเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.10 ตามลำดับ

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของคณาจารย์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ในการสอน	จำนวน ($n = 181$)	ร้อยละ
1-5 ปี	45	25.00
6-10 ปี	30	16.70
11-15 ปี	40	22.10
16-20 ปี	22	12.20
21 ปีขึ้นไป	37	20.70
รวม	181	100

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การในการสอน 1-5 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 ตามลำดับ

การผลิต การเผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จากผลงานทางวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิต การเผยแพร่ และการใช้ประโยชน์จากผลงานทางวิชาการ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละการผลิตผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ จำแนกตามประเภทของผลงานทางวิชาการ

ประเภทผลงานทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
เอกสารประกอบการสอน	111	61.30
เอกสารคำสอน	68	37.60
ตำราหรือหนังสือภาษาไทย	33	18.20
ตำราหรือหนังสือภาษาต่างประเทศ	5	2.80
รายงานการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	68	37.60
บทความวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้ตีพิมพ์ระดับชาติ	85	47.00

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ จำแนกตามจำนวนของผลงานทางวิชาการ

จำนวนผลงานทางวิชาการ	จำนวน (n = 181)*	ร้อยละ
เอกสารประกอบการสอน	104	57.50
เอกสารคำสอน	65	35.90
ตำราหรือหนังสือภาษาไทย	31	17.10
ตำราหรือหนังสือภาษาต่างประเทศ	5	2.80
รายงานการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	66	36.50
บทความวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้ตีพิมพ์ระดับชาติ	76	42.00
บทความวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้ตีพิมพ์ระดับนานาชาติ	91	50.30
บทความทางวิชาการหรืองานสร้างสรรค์ระดับชาติ	56	30.90
บทความทางวิชาการหรืองานสร้างสรรค์ระดับนานาชาติ	36	19.90

จำนวนผลงานทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
การผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อประกอบการสอน หรือ การผลิตอุปกรณ์การสอนหรือการผลิตสิ่งประดิษฐ์	12	6.60

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีจำนวนการผลิตเอกสารประกอบการสอนมากที่สุด จำนวน 104 ชื่อเรื่อง/รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมาคือบทความวิจัยที่ได้ตีพิมพ์ระดับนานาชาติ จำนวน 91 เรื่อง/ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 50.30 บทความวิจัยที่ได้ตีพิมพ์ระดับชาติ จำนวน 76 ชื่อเรื่อง/รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 42.00 รายงานการวิจัยที่ได้ตีพิมพ์ระดับชาติ จำนวน 66 เรื่อง/ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 36.50 และเอกสารคำสอน จำนวน 65 เรื่อง/ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 35.90 ตามลำดับ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละตามประเภททุนที่ได้รับสนับสนุนการวิจัยของคณาจารย์

ประเภททุน	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
ทุนจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง	111	61.30
ทุนจากหน่วยงานภายนอกสถาบัน	93	51.40
ทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกที่ไม่ผ่านสำนักส่งเสริมและ บริการพระจอมเกล้าลาดกระบัง	77	42.50
ทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกที่ผ่านสำนักส่งเสริมและ บริการพระจอมเกล้าลาดกระบัง	33	18.20
ทุนวิจัยจากองค์กรต่างประเทศ	11	6.10
อื่น ๆ	15	8.30

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ส่วนใหญ่ได้รับทุนจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมากที่สุด จำนวน 111 ทุน คิดเป็นร้อยละ 61.30 รองลงมาได้รับทุนจากหน่วยงานภายนอก

สถาบัน ประเพณีทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกที่ไม่ผ่านสำนักส่งเสริมและบริการพระจอมเกล้าลาดกระบัง จำนวน 93 ทุน คิดเป็นร้อยละ 51.40 ตามลำดับ

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
ส่งมอบผลงานทางวิชาการให้สำนักหอสมุดกลาง	63	34.80
แบ่งปันข้อมูลในเครือข่ายสังคมออนไลน์	42	23.20
เผยแพร่ในเว็บไซต์ส่วนตัว	32	17.70
แลกเปลี่ยนผลงานทางวิชาการกับนักวิชาการท่านอื่น	40	22.10
ส่งมอบให้สำนักหอสมุดแห่งชาติ	4	2.20
ส่งมอบให้ห้องสมุดสถาบัน/มหาวิทยาลัยอื่น	12	6.60
อื่น ๆ	42	23.20

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่เผยแพร่ผลงานทางวิชาการโดยการส่งมอบผลงานทางวิชาการให้สำนักหอสมุดกลางมากที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 รองลงมาแบ่งปันข้อมูลในเครือข่ายสังคมออนไลน์และอื่นๆ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 ตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละวัตถุประสงค์การใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์

การใช้ผลงานทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
ผลิตสื่อการเรียนการสอน	79	43.60
ใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน	88	48.60
ค้นคว้าในการทำวิจัย	125	69.10
เขียนบทความทางวิชาการ	82	45.30
ผลิตตำราหรือหนังสือ	54	29.80
เสริมทักษะและเพิ่มพูนความรู้	54	29.80
ส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะ	41	22.70

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ผลงานทางวิชาการเพื่อการค้นคว้าในการทำวิจัยมากที่สุด จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 69.10 รองลงมาเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 และเพื่อเขียนบทความทางวิชาการ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ตามลำดับ

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละสถานที่ใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์

สถานที่ใช้ผลงานทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	93	51.40
สำนักบริหารงานวิจัยและนวัตกรรมพระจอมเกล้าลาดกระบัง	36	19.90
งานบริหารการวิจัยของคณะ	41	22.70
หน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยอื่น	69	38.10
อื่น ๆ	20	12.90

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่ใช้ผลงานทางวิชาการจากสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 รองลงมาใช้ผลงานทางวิชาการจากหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยอื่น จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 ตามลำดับ

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละลักษณะการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์

การใช้ผลงานทางวิชาการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
ต้นฉบับ	65	35.90
ถ่ายสำเนาเอกสาร	79	43.60
ไฟล์เอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์	133	73.50
ฐานข้อมูลออนไลน์	91	50.30
สำเนาบน Flash Drive/Google Drive/Dropbox	29	16.00
อื่น ๆ	1	0.60

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่ใช้ผลงานทางวิชาการในลักษณะไฟล์เอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์มากที่สุด จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมาใช้ผลงานทางวิชาการในลักษณะฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 และใช้ในลักษณะถ่ายสำเนาเอกสาร จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 ตามลำดับ

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละรูปแบบที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดเก็บและให้บริการผลงานทางวิชาการ

ห้องสมุดจัดเก็บและการให้บริการ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
เฉพาะบทคัดย่อ	53	29.30
เอกสารรูปเล่มหรือฉบับสมบูรณ์	107	59.10
เอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์	151	83.40
อื่นๆ	4	2.20

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ส่วนใหญ่คณาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดเก็บและให้บริการผลงานทางวิชาการในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์มากที่สุด จำนวน 151คน คิดเป็นร้อยละ 83.40 รองลงมาคณาจารย์ต้องการให้จัดเก็บในรูปของเอกสารรูปเล่มหรือฉบับสมบูรณ์ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ ในด้านสถานที่ให้บริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทผลงานทางวิชาการ และด้านการให้บริการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ

ปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ	จำนวน (n = 181)*	ร้อยละ
สถานที่ตั้งอยู่ไกลทำให้ไม่สะดวก	53	29.30
การจัดเก็บผลงานทางวิชาการยากต่อการเข้าใช้และการค้นหา	78	43.10
สภาพแวดล้อมภายในห้องสมุด เช่น แสง เสียง อุณหภูมิ และระบบถ่ายเทอากาศไม่เหมาะสม	34	18.80
สถานที่จัดเก็บผลงานทางวิชาการไม่ชัดเจน ไม่ดึงดูดให้ผู้เข้าใช้บริการ	66	36.50
ปัญหาอื่นๆ	20	11.00

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เกี่ยวกับปัญหาด้านสถานที่ให้บริการ ส่วนใหญ่คณาจารย์มีปัญหาต่อการจัดเก็บผลงานทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลางที่ยากต่อการเข้าใช้และการค้นหามากที่สุด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 รองลงมาสถานที่จัดเก็บผลงานทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลางไม่ชัดเจน ไม่ดึงดูดให้ผู้เข้าใช้บริการ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 และสถานที่ตั้งของสำนักหอสมุดกลางอยู่ไกลทำให้ไม่สะดวก จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.30 ตามลำดับ

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศประเภทผลงานทางวิชาการของคณาจารย์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ	จำนวน ($n = 181$)*	ร้อยละ
ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ที่มีให้บริการไม่ครอบคลุมทุก ประเภท/สาขาวิชา	68	37.60
ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ที่มีให้บริการไม่ตรงตามความ ต้องการ	70	38.70
ไม่มีการจัดทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในรูปแบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์	96	53.00
ไม่มีการรวบรวมผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ที่ตีพิมพ์/เผยแพร่ใน วารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ	78	43.10
ปัญหาอื่น ๆ	6	3.30

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศประเภทผลงานทางวิชาการ ดังนี้ สำนักหอสมุดกลางไม่มีการจัดทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์มากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาสำนักหอสมุดกลางไม่มีการรวบรวมผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ที่ตีพิมพ์/เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 ตามลำดับ

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละปัญหาด้านการให้บริการ

ปัญหาด้านการให้บริการ	จำนวน (n = 181)*	ร้อยละ
ไม่มีบริการยืม-คืนผลงานทางวิชาการระหว่างห้องสมุด	44	24.30
ไม่มีบริการสอนการใช้วิธีการสืบค้นผลงานทางวิชาการ	41	22.70
คู่มือการสืบค้นสารสนเทศระบบโอแพค (Online Public Access Catalog : OPAC) ไม่ชัดเจน	42	23.20
เครื่องมืออุปกรณ์ในการสืบค้นไม่เพียงพอ	35	19.30
ไม่มีบริการผลงานทางวิชาการในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์	64	35.40
ไม่สามารถยืมผลงานทางวิชาการออกไปใช้นอกห้องสมุดได้	36	19.90
การทำสำเนา หรือถ่ายเอกสารผลงานทางวิชาการไม่สะดวก	45	24.90
ที่นั่งบริการอ่านไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้	18	9.90
ไม่มีข้อเสนอแนะในการใช้ผลงานทางวิชาการที่ชัดเจน	32	17.70
ปัญหาอื่นๆ	7	3.90

*หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในด้านการให้บริการของสำนักหอสมุดกลาง ดังนี้ ไม่มีการบริการผลงานทางวิชาการในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์มากที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 รองลงมาการทำสำเนา หรือถ่ายเอกสารผลงานทางวิชาการไม่สะดวก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 ไม่มีบริการยืม-คืนผลงานทางวิชาการระหว่างห้องสมุด และไม่มีบริการสอนการใช้วิธีการสืบค้นผลงานทางวิชาการ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 คู่มือการสืบค้นสารสนเทศระบบโอแพค (Online Public Access Catalogue : OPAC) ไม่ชัดเจน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 และไม่มีบริการสอนการใช้วิธีการสืบค้นผลงานทางวิชาการ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายหรือผู้ที่รับผิดชอบการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า

ด้านการบริหารผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางไม่มีการกำหนดนโยบายการจัดการผลงานทางวิชาการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการผลงานทางวิชาการโดยเฉพาะ แต่มีบุคลากรที่รับผิดชอบผลงานทางวิชาการในตำแหน่งบรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด

ด้านการรวบรวมผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางมีการรวบรวมผลงานทางวิชาการโดยการขอ/รับบริจาคจากคณาจารย์เจ้าของผลงานทางวิชาการโดยการจัดส่งมายังสำนักหอสมุดกลางด้วยตนเอง อีกทั้งมีหน่วยงานภายในสถาบันฯ ได้แก่ งานบริหารการวิจัยของส่วนงานวิชาการ สำนักบริหารงานวิจัยและนวัตกรรมพระจอมเกล้าลาดกระบัง และงานเทคโนโลยีการศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการของสถาบันฯ ดำเนินการจัดส่งให้สำนักหอสมุดกลาง โดยมีบรรณารักษ์คอยติดตามผลงานทางวิชาการดังกล่าวเป็นครั้งคราวเฉพาะบางรายการที่สำคัญ

ด้านการจัดระบบผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress : L.C.) ในการจัดหมวดหมู่ผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยจัดเก็บรวมไว้กับหนังสือทั่วไปของห้องสมุด ส่วนผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัยของสถาบันฯ ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่พิเศษที่กำหนดขึ้นเอง (Research : RCH) โดยจัดเก็บแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะ

ด้านการให้บริการผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางมีบุคลากรที่ให้บริการผลงานทางวิชาการโดยเฉพาะ มีการให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รายงานการวิจัย บทความวิจัย และบทความวิชาการของสถาบันฯ ในรูปของสิ่งพิมพ์ โดยจัดให้บริการในลักษณะชั้นเปิด นอกจากนี้ยังมีให้บริการผลงานทางวิชาการดังกล่าวในรูปแบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ KMITL eBooks สำนักหอสมุดกลางให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในลักษณะการยืมและคืนด้วยตนเอง บริการผ่านทางตู้คืน บริการส่งถึงผู้ยืม บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการสืบค้นสารสนเทศผ่านระบบโอแพค

บริการหนังสือสำรอง บริการจองทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเอง บริการยืมต่อทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเอง บริการผลงานทางวิชาการดังกล่าวที่อยู่ระหว่างดำเนินการทางเทคนิค แบบเร่งด่วน และบริการทำสำเนา/ถ่ายเอกสาร ส่วนการให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัยจะให้บริการในลักษณะการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการสืบค้นสารสนเทศระบบโอแพค บริการผลงานทางวิชาการที่อยู่ระหว่างดำเนินการทางเทคนิค แบบเร่งด่วน บริการทำสำเนา/ถ่ายเอกสาร และบริการสืบค้นสารสนเทศฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ KMITL eBooks นอกจากนี้ในการให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทบทความวิจัย และบทความวิชาการของสถาบันฯ ให้แก่ผู้ใช้บริการ ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า บริการสืบค้นสารสนเทศผ่านระบบโอแพค บริการทำสำเนา/ถ่ายเอกสาร และบริการสืบค้นสารสนเทศฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ KMITL eBooks

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย “แนวทางการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลางสถาบันฯ” สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวทางการจัดการผลงานทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในด้านการผลิต การเผยแพร่ การใช้ประโยชน์จากผลงานวิชาการ และปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์

คณาจารย์ถือเป็นบุคคลที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทางวิชาการให้สอดคล้องกับเป้าหมายพันธกิจที่สถาบันกำหนด และสามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ การสอน และการวิจัยอันจะส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และพันธกิจ (มัย ตะติยะ, 2557, น. 11) ผลการวิจัย พบว่า คณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีการผลิตผลงานทางวิชาการประเภทเอกสารประกอบการสอนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังได้ผลิตบทความวิจัย รายงานการวิจัย ในการผลิตผลงานทางวิชาการนั้นถือเป็นวิธีการเผยแพร่ความรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของสถาบันการศึกษา ผลงานทางวิชาการประเภทดังกล่าวสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการได้อีกด้วย โดยที่ส่วนใหญ่คณาจารย์

ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันฯ ส่วนในด้านการเผยแพร่ นั้นคณาจารย์ของสถาบันฯ มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการโดยการส่งมอบให้กับสำนักหอสมุดกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพัฒนา นันทะกาล (2557) ศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาลibrary มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้วยการจัดส่งให้กับห้องสมุดตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมากที่สุด

คณาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้ผลงานทางวิชาการเพื่อการค้นคว้าในการทำวิจัยเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน และเพื่อเขียนบทความทางวิชาการ โดยสถานที่ที่ใช้ผลงานทางวิชาการจะใช้จากสำนักหอสมุดกลาง คณาจารย์ในฐานะที่เป็นผู้ใช้บริการ ยังคงต้องการให้ห้องสมุดจัดเก็บและให้บริการผลงานทางวิชาการในรูปแบบของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์ เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการค้นหาโดยที่ไม่ต้องเดินทางไปยังห้องสมุดด้วยตนเอง สำนักหอสมุดกลางเริ่มมีการจัดทำฐานข้อมูล KMITL eBooks เป็นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัยและบทความของคณาจารย์ในสถาบันฯ และคณาจารย์มีความต้องการให้จัดเก็บผลงานทางวิชาการในรูปแบบของเอกสารรูปเล่ม ซึ่งสำนักหอสมุดกลางมีการจัดเก็บรายงานการวิจัยในรูปแบบของเอกสารรูปเล่มโดยอยู่ระหว่างดำเนินการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดหมวดหมู่พิเศษที่มีการกำหนดขึ้นเองโดยเฉพาะ

ปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ ในด้านสถานที่ให้บริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศประเภทผลงานทางวิชาการ และด้านการให้บริการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คณาจารย์ในสถาบันฯ มีปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการในด้านสถานที่ให้บริการ ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า มีปัญหาต่อการจัดเก็บผลงานทางวิชาการของสำนักหอสมุดกลางที่ยากต่อการเข้าใช้และการค้นหา ด้วยสถานที่จัดเก็บผลงานทางวิชาการของแต่ละประเภทไม่ได้รวมอยู่เป็นศูนย์กลางในที่เดียวกัน ตัวอย่างเช่น ตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศจัดเก็บรวมไว้กับหนังสือทั่วไป ในขณะที่รายงานการวิจัยและบทความจัดเก็บแยกไว้โดยเฉพาะ และสถานที่ในการจัดเก็บผลงานทางวิชาการของ

สำนักหอสมุดกลางไม่ชัดเจน ไม่ดึงดูดให้ผู้เข้าใช้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่มีป้ายบ่งบอกที่แสดงถึงสถานที่จัดเก็บอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาในด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทผลงานทางวิชาการ สำนักหอสมุดกลางไม่มีการจัดทำผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์ และปัญหาการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในด้านการให้บริการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันฯ ส่วนใหญ่ไม่มีการบริการผลงานทางวิชาการในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสำนักหอสมุดกลางได้มีการจัดทำรายงานการวิจัย บทความไว้ในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์/ออนไลน์โดยใช้ชื่อว่า KMITL eBooks ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลได้จากฐานดังกล่าวทางเว็บไซต์สำนักหอสมุดกลาง

ส่วนที่ 2 จากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายหรือผู้แทนที่รับผิดชอบการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้านการบริหาร การรวบรวม การจัดระบบ และการให้บริการผลงานทางวิชาการ ผู้วิจัยได้นำเสนอในแต่ละประเด็น ดังนี้

ด้านการบริหารผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางไม่มีการกำหนดนโยบายการจัดการผลงานทางวิชาการที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการผลงานทางวิชาการ โดยเฉพาะ แตกต่างจากการศึกษาของอนุรักษ์ อยู่วิง (2555) ที่ศึกษาเรื่อง การจัดการคลังสถาบันในห้องสมุดมหาวิทยาลัย และพบว่า มีการกำหนดนโยบายเรื่องคลังสถาบันแบบไม่เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการคลังสถาบันในด้านเทคโนโลยีได้รับงบประมาณจากมหาวิทยาลัย ต้นสังกัดโดยเป็นส่วนหนึ่งของงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ

ด้านการรวบรวมผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางมีการรวบรวมผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รายงานการวิจัย บทความวิจัย และบทความวิชาการ มีวิธีการรวบรวมโดยการขอ/รับบริจาคจากคณาจารย์ผู้ผลิตผลงานทางวิชาการจัดส่งมายังสำนักหอสมุดกลางด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพนิตา นันทะกาล (2557) เรื่อง ความต้องการพัฒนาลังความรู้สถาบัน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีจัดส่งผลงานทางวิชาการให้กับห้องสมุดตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมากที่สุด อีกทั้งมีหน่วยงานภายในสถาบันฯ

ได้แก่ งานบริหารการวิจัยของส่วนงานวิชาการ สำนักบริหารงานวิจัยและนวัตกรรมพระจอมเกล้าลาดกระบัง และงานเทคโนโลยีการศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผลงานทางวิชาการของสถาบัน จัดส่งรายงานการวิจัย ตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศให้สำนักหอสมุดกลาง โดยมีบรรณารักษ์คอยติดตามผลงานทางวิชาการดังกล่าวเป็นครั้งคราวเฉพาะบางรายการที่สำคัญ

ด้านการจัดระบบผลงานทางวิชาการ พบว่า สำนักหอสมุดกลางใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress : L.C.) ในการจัดหมวดหมู่ผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ โดยจัดเก็บรวมไว้กับหนังสือทั่วไปของห้องสมุด ส่วนผลงานทางวิชาการประเภท รายงานการวิจัย ใช้ระบบการจัดหมวดหมู่พิเศษที่กำหนดขึ้นเอง (Research : RCH) โดยจัดเก็บแยกเป็น สดส่วนเฉพาะ เนื่องจากการวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศเป็นกระบวนการในการจัดโครงสร้างและจัดเก็บ ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถสืบค้นและเข้าถึงสารสนเทศตามหัวข้อที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประดิษฐา ศิริพันธ์, 2555, น. 1-7) การจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศถือมีความสำคัญ ที่ช่วยให้เกิดความเป็นระบบ ช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหา การเข้าถึง และสามารถนำทรัพยากร สารสนเทศมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ในการจัดหมวดหมู่สามารถทำได้หลายลักษณะ ได้แก่ การจัด หมวดหมู่ตามลำดับอักษร การจัดหมวดหมู่ตามหมายเลข การจัดหมวดหมู่ตามเนื้อหา การจัดหมวดหมู่ตาม พื้นที่ภูมิศาสตร์ และการจัดหมวดหมู่ตามเหตุการณ์ ซึ่งในการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศจะจำแนก ตามรูปลักษณ์และภาษาของทรัพยากร (ชุดิมา สัจจนันท์, 2555, น. 4-5-4-6)

ด้านการให้บริการผลงานทางวิชาการ พบว่า เนื่องจากห้องสมุดเป็นสถาบันบริการสารสนเทศที่เป็น แหล่งสะสมทรัพยากรสารสนเทศอย่างกว้างขวาง โดยมีงานด้านบริการที่ครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การบริการยืม-คืน บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการการอ่าน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการ ค้นคืนสารสนเทศ บริการเผยแพร่สารสนเทศ และบริการถ่ายเอกสาร (อารีย์ ชื่นวัฒนา, 2556, น. 14-15) ห้องสมุดจึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่ในการให้บริการผลงานทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักหอสมุดกลางมีบุคลากรที่ให้บริการผลงานทางวิชาการโดยเฉพาะ มีการให้บริการผลงาน ทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รายงานการวิจัย บทความวิจัย และ บทความวิชาการของสถาบันฯ ในรูปของสิ่งพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคณาจารย์ที่ว่า ต้องการให้ จัดเก็บผลงานทางวิชาการในรูปของเอกสารรูปเล่ม นอกจากนี้ยังมีให้บริการผลงานทางวิชาการดังกล่าว

ในรูปแบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ KMITL eBooks สำนักหอสมุดกลางให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทตำราหรือหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ได้แก่ บริการยืมและคืนด้วยตนเอง หรือทางตู้คืนบริการส่งถึงผู้ยืม ให้กับบุคลากรภายในสถาบันฯ บริการตอบคำถามและช่วยคั่นคว้า บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการสืบค้นสารสนเทศผ่านระบบโอแพค บริการหนังสือสำรอง บริการจองทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเอง บริการยืมต่อทรัพยากรสารสนเทศด้วยตนเอง บริการผลงานทางวิชาการดังกล่าวที่อยู่ระหว่างดำเนินการทางเทคนิค แบบเร่งด่วน และบริการทำสำเนา/ถ่ายเอกสาร ส่วนการให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัย ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยคั่นคว้า บริการสืบค้นสารสนเทศระบบโอแพค บริการผลงานทางวิชาการที่อยู่ระหว่างดำเนินการทางเทคนิค แบบเร่งด่วน บริการทำสำเนา/ถ่ายเอกสาร และบริการสืบค้นสารสนเทศฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ KMITL eBooks นอกจากนี้ในการให้บริการผลงานทางวิชาการประเภทบทความวิจัย และบทความวิชาการของสถาบันฯ ให้แก่ผู้ใช้บริการ ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยคั่นคว้า บริการสืบค้นสารสนเทศผ่านระบบโอแพค บริการทำสำเนา/ถ่ายเอกสาร และบริการสืบค้นสารสนเทศฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ KMITL eBooks

แนวทางในการจัดการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ในสำนักหอสมุดกลาง สถาบันฯ

1. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังควรสนับสนุนให้คณาจารย์มีการทำผลงานทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการผลิตตำราเรียนหรือหนังสือภาษาต่างประเทศ
2. คณาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังควรเผยแพร่ผลงานทางวิชาการด้วยการส่งมอบให้สำนักหอสมุดแห่งชาติ หรือส่งมอบให้ห้องสมุดสถาบัน/มหาวิทยาลัยอื่น เพื่อนำผลงานทางวิชาการนั้นไปใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น
3. สำนักหอสมุดกลางควรมีการประชาสัมพันธ์และช่วยเหลือคณาจารย์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อการผลิตผลงานทางวิชาการ
4. เนื่องจากในปัจจุบันคณาจารย์มีการใช้เอกสารอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ดังนั้น จึงควรเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่ไปกับสิ่งพิมพ์ โดยสถาบันฯ กับสำนักหอสมุดกลางจะต้องกำหนดนโยบายในการผลิตผลงานทางวิชาการและการให้บริการเป็นลายลักษณ์อักษร

5. สำนักหอสมุดกลางควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของห้องสมุดในส่วนของการให้บริการผลงานทางวิชาการ เช่น แสง เสียง อุณหภูมิ และระบบถ่ายเทอากาศที่ไม่เหมาะสม
6. สำนักหอสมุดกลางควรรวบรวมและให้บริการผลงานทางวิชาการให้ครอบคลุมทุกประเภททุกสาขาวิชาในหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันฯ
7. สำนักหอสมุดกลางควรให้บริการผลงานทางวิชาการในรูปแบบออนไลน์ควบคู่กับการจัดให้บริการตัวเล่มภายในสำนักหอสมุดกลาง
8. สำนักหอสมุดกลางควรปรับปรุงระเบียบ โดยอนุญาตให้ผู้เยี่ยมชมผลงานทางวิชาการประเภทรายงานการวิจัยของสถาบันฯ ออกนอกห้องสมุดได้
9. สำนักหอสมุดกลางควรปรับปรุงการให้บริการในส่วนของการทำสำเนา หรือถ่ายเอกสารผลงานทางวิชาการให้มีความสะดวกมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคการจัดการผลงานทางวิชาการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการจัดการผลงานทางวิชาการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความต้องการและการใช้ผลงานทางวิชาการของคณาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจากผู้ให้บริการประเภทอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการจัดการผลงานทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาการดำเนินงานผลงานทางวิชาการโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการผลงานทางวิชาการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
4. ควรมีการศึกษาความร่วมมือในการให้บริการผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ระหว่างห้องสมุดในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชุดิมา สัจจามันท์. (2552). *ความรู้เรื่องการเมืองการเขียนตำรา ใน แนวทางสร้างสรรค์งานวิชาการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชุดิมา สัจจามันท์. (2555). *การจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการการวิเคราะห์สารสนเทศ (Information analysis) (หน่วยที่ 1-7). (พิมพ์ครั้งที่ 3), นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ประดิษฐา ศิริพันธ์. (2555). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์สารสนเทศ ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการการวิเคราะห์สารสนเทศ (Information analysis) (หน่วยที่ 1-7). (พิมพ์ครั้งที่ 3) นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.*
- พัฒน์ธิดา นันทะกาล. (2557). *ความต้องการพัฒนาคัดกรองความรู้สถาบัน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- มัย ตะตียะ. (2557). *ศาสตร์+ศิลป์ การเขียนผลงานทางวิชาการ (ฉบับเต็มร้อย)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554. (2554, เมษายน 24). *ราชกิจจานุเบกษา*, 128(47ง), 44-46.
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2554). *สรุปสาระสำคัญแผนกลยุทธ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2555-2563*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สมาน ลอยฟ้า. (2553). *คลังความรู้สถาบันกับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา. มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์*, 27(3), 119-138.

สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2549). รายงานประจำปี 2548. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

อนุรักษ์ อยู่วัง (2555). การจัดการคลังสถาบันในห้องสมุดมหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีย์ ชื่นวัฒนา. (2556). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริการและเผยแพร่สารสนเทศ ใน เอกสารการสอนชุด วิชาการบริการและเผยแพร่สารสนเทศ (Information services and dissemination). (หน่วยที่ 1-7) (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). เอกสารและผลงานทางวิชาการสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย. วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 1 (2), 10-15.